

„Valahol muszka földön” - egy hallgató levelei a frontról

p, 2017/03/24 - 09:48 -- POPIAAB.PTE@pte.hu

A második világháború évei az Erzsébet Tudományegyetem életében is mély nyomot hagytak. Bár az egyetem ebben az időben is folytatta működését számos diákjuk harcolt hősiiesen a frontvonalban. Erre szolgál tanúságul az Egyetemi Levéltárban felbukkant irat, melynek segítségével Lakatos Béla egykori egyetemista diák életének rövid, befejező szakaszát követhetjük nyomon.

Lakatos Béla 1942-ben, életének 30. életévében a Don mentén harcolt, s a háborús időkben is, mikor gondolhatnánk, kisebb gondja is nagyobb volt ennél, a szigorlata járt a fejében, és annak kitűzésével kapcsolatban fordult az Állam- és Jogtudományi Kar akkori dékánjához.

■

„Valahol muszka földön 1942. XII.14.

Méltóságos Dékán Úr!

Messze Oroszországból az orosz harctérről a mai napon adtam táb. postára 130 P. sigorlati díjam, alázatosan kérem Méltóságodat, hogy I. államtudományi szigorlatom, amelynek sajnos immár másodszer megyek neki /836/1940-41/ minthogy 1941. május hó 5én ismét szigorlatra utasítottam - Méltóztassék 1943. márc. 20 - 25-e között kitűzettetni és engem erről hiv. értesítetni, hogy amennyiben a „Magyarok Istene” is úgy akarja Pécsen Méltóságod előtt megjelenhessek amennyiben pedig időközben „Édes Magyar Hazámért” hősi halált hálnék adassék ezen összeg az egyetem hazafias céljaira.

Kellemes Karácsonyi ünnepeket és egy nagyon boldog Új évet kívánva Dékán Úrnak és az összes Professzor Úrnak

Lakatos Béla tzs.”

Első levelét követően 1942. december 18-án újra a dékánhoz fordult, más időpontot kér szigorlata kitűzésére, mint előző levelében, s megírja, hogy leckeönvét felesége eljuttatja a kar dékánjához.

■

„Valahol muszka földön 1942. XII. 18.

Méltóságos Dékán Úr!

Messze Muszka földön a Don mentéről írok azon alázatos kérelemmel fordulok Méltóságodhoz, miszerint Méltóztassék az I. áll. tud. szigorlatom napját 1943. III. 28 - 30-a körül kitűzetni, szigorlati díj fejében 130 P f.hó 16-án postára adtam. Jelentem továbbá, hogy 1941. V. 5-e körül szigorlatra jelentkeztem, de sajnos ismételt szigorlatra utasítottam.

Feleségem Nagykárolyból leckekönyvem postára adja a Dékáni hiv. címére. Méltóságos Dékán Úr! Amennyiben „Édes Magyar Hazámért” időközben hősi halált halnék, adassék az általam befizetett összeg az „Egyetem hazafias céljaira” - Méltóságos Dékán Úrnak és az egyetem összes Professzor urainak egy nagyon boldog Karácsonyt és Újesztendőt kíván:

Lakatos Béla

tüzér zászlós”

A levelezőlapon láthatjuk, hogy az egyetem 1943. január 4-én válaszolt is a kérelemre, és időközben Lakatos Bélánétól (szül. Misky Ilona) is megérkezett a hallgató leckekönyve.

„Méltóságos Dékán Úr!

Férjem, Lakatos Béla tüzér zászlós, aki jelenleg az orosz harctéren van, lecke-könyvét szigorlatra való jelentkezése miatt tisztelettel megküldöm.

Nagykároly, 1942 December hó 28.án

Lakatos Béláné

Nagykároly Csendőr u. 3 sz.”

Ezt követően is érkezett levél Lakatos Bélánétól, melyben kéri a dékánt, hogy férjét hivatalosan is értesítsék szigorlata időpontjáról, hogy az tanulmányi szabadságot kaphasson.

„Méltóságos Dékán Úr!

Alázatosan kérem, méltóztassék az orosz harctéren küzdő Tp.292/56 sz. Lakatos Béla tüzérszászlós Férjemet hivatalosan értesíteni, hogy I. államtudományi szigorlata letétele végett jelentkezett és vizsgája Március hó 27-re tüzetett ki. Mert csak ezen igazolvány felmutatása esetén kaphat 1-2 havi tanulmányi szabadságot.

Méltóságos Dékán Úr fáradozásait hálással köszönve s vagyok

1943. jan. 8.

Hazafias tisztelettel
Lakatos Béláné
Nagykároly Csendőrről u 3.”

Sajnos a levelezésből megtudjuk, hogy Lakatos Béla tüzér zászlós a 1943. március 27-re kitűzött szigorlatán már nem vehetett részt, ugyanis 1943. január 31-én az orosz harctéren szolgálatteljesítés közben hősi halált halt. Maradványait Kiev város hősi temetőjében helyezték örök nyugalomra.

A magyar királyi Erzsébet Tudományegyetem jog- és államtudományi karának 1943. március hó 3-án tartott VI. rendes üléséről készült jegyzőkönyv alapján tudomást szerezhetünk arról, hogy mire is fordította az egyetem a fenti levelekben említett 130 pengő vizsgadíjat.

„Tekintetes Kar!

Megilletődött lélekkel kell bejelentenem a tekintetes Karnak Lakatos Béla, tudománykarunk volt jogszigorlójának f.é. január hó 31.-én az orosz harctéren bekövetkezett hősi halálát. Erre a bejelentésre a Hősi Halottnak tudománykarunkat, illetve egyetemünket érintő, megható és nemes végintézkedése kötelez.

Lakatos Béla jogszigorló, tüzérhadnagy az elmúlt év decemberében tábori lapján jelentette be szigorlatra való jelentkezését, s az első államtudományi szigorlat letételére a f.é. márciusi avatás előtti terminus kitűzését kérte tőlem azzal a megtoldással, hogy a szigorlati díjának fedezésére tábori postára adott 130 Pengő, arra az esetre, ha időközben „édes magyar Hazámért hősi halált halnék adassék ez az összeg az egyetem hazafias céljaira”. Ezt a végintézkedést a tábori postautalványon is megismételte a következő szavakkal: „Ha pedig a magyarok Istene úgy rendelte, hogy édes magyar Hazámért hősi halált haljak, a szigorlati díjról az egyetem javára ezennel lemondok”.

A f.é. február hó 20.-án kézhez kapott gyászjelentés hírül hozta azután Lakatos Béla jogszigorló, tüzérhadnagy hősi halálát. Halálát feleségén kívül árván maradt három kis gyermeke gyászolja.

A hősi Halott özvegyének levélben fejeztem ki tudománykarunk együttérzését.

Most pedig azzal a javaslattal járulok a tekintetes Kar elé, méltóztassék elhatározni, hogy Lakatos Béla jogszigorló, tüzérhadnagy emlékét a Kar jegyzőkönyvileg örökítse meg, s a szigorlati díjának fedezésére beküldött 130 Pengőt a kari rendelkezési alapból 70 Pengővel, 200 Pengőre kiegészítve a hősi Halott három kis árvájának juttatja el.

Előadó dékán jelentését a Kar tudomásul veszi és javaslata értelmében határoz.”[\[1\]](#)

A hadisir.hu portálon is rábukkanhatunk hősi halottunkra. Innét azt az információt kapjuk, hogy

Lakatos Béla 1943. január 31-én, 9 óra 45 perckor hunyt el kiütéses tifuszban. Eltemetett 1943. február 2-án Kiew hősi temetőjében.

[Forrás: [Hadisir.hu](https://hadisir.hu) [1]]

A nyitóképen a volt pozsonyi és a pécsi jogakadémiák hősi halottainak (1914-1918) emlékét megörökítő dombormű felavatása 1993-ban (Zsabokorszky Jenő felvétele).

Forrás: [PTE Egyetemtörténeti képgyűjtemény](#) [2]

Gaál Veronika

[1] PTE EL VIII.104.a. ETE Jog- és Államtudományi Kara Tanácsának 1942/43. tanévi VI. rendes ülése (1943. márc. 3.) 12. Jelentés és javaslat Lakatos Béla hősi halált halt jogszigorló szigorlati díjáról való végintézkedés tárgyában.

Forrás webcím:https://leveltar.pte.hu/content/valahol_muszkafoldon

Hivatkozások

[1] <https://leveltar.pte.hu/hadisir.hu> [2] <http://corvina.tudaskozpont-pecs.hu/WebPac.kep/CorvinaWeb?action=onelong&recnum=796702&pos=1>